

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdanje opoldne, večerno izdanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilogi ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana.

Vse leto 13 K 20 h. ali gl. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrt leta 3 „ 40 „ 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabišček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolnane naročnine se ne oziramo.

Oglašanje in poslanice se računajo po petih vrstah, če tiskano (1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostornosti. — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglaševanja odklanjamo vsako odgovornost.

Naročnino in oglašje je plačati loco Gorice.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gl. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jelleraita v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

(Večerno izdanje.)

»Gor. Tiskarna« A. Gabišček (odgov. lv. Meljavec) tiska in zal.

IV. shod slovanskih časnikařev v Ljubljani.

(Dalje.)

Ko so stopili mili gostje na primorska tla, so jim zavihrale v pozdrav slovenske zastave po hišah v bližini kolodvora v Divači. Lepo je bila okrašena hiša g. Oberneta. Na poti proti Sežani je bilo vse polno slovenskih zastav in zastavic. Na kolodvoru v Sežani pa so se zbrala vsa narodna društva, občinski svet z županom g. Mahorčičem na čelu ter mnogo ljudstva, ki je pozdravljalo došlece z živahnimi živokliči. Pozdravil je goste župan Mahorčič, odzdravil Slovak Dula. Na postaji v Proseku so pričakovali z zastavami prihod vlaka, na čelu pevskega društva „Hajdrih“; istotako so pozdravljali časnikaře ob potu. V Nabrežini so vihrale zastave, ob železnici pa je bilo mnogo občinstva, kličočega navdušeno: živio!

V Trst so se odpeljali časnikaři v torek popoldne. O sprejemu in bivanju v Trstu posnemamo iz „Elinosti“ od srede tole: Večraj ob 5. uri 35 minut pop. je prispelo v Trst okolo 50 udeležencev časnikařskega kongresa. Na južnem peronu se je zbralo precejšnje število tržaške slovenske inteligencije, ki je z burnimi živokliči pozdravljala mile goste. Le-ti so odgovarjali: živeli Slovenci! Na zdar! Živio slovanski Trst! Večina gostov se je odpeljala, nekaj jih je odšlo peš v razne hotele. Okolu 8. ure pa so se začeli zbirati na prijateljski sestanek v „Slovanski čitalnici“. Po priprosti a ukusni večerji je pozdravil starosta tržaških novinarjev prof. Mandić goste, obžalovalje skromne prostore, v katerih sprejemamo drage goste. Ta skrbnost glede prostorov pa je prava slika naše narodne mizerije v Primorju. Dovedli pa smo goste semkaj prepričani, da jim bo ljubše pod skromno slovansko streho nego morda v nemških ali italijanskih palačah. Na kolodvoru jim nismo mogli pripraviti sprejema, kakor bi želeli, ker mi tu v Trstu ne poznamo svobode, ne poznamo pravice, mi vemo samo, kaj je dolžnost. Toda če niste videli tukaj, kakor na Kranjskem, zastav in cvetja, če vas niso sprejele pesmi in glasba, pričakala so vas tudi tukaj kakor povsod pošlena slovenska srca, ki vas iskreno pritiskajo na svoje prsi. Pozdravljeni nam bratje z daljnega severa, pozdravljeni

bratje z juga, dobro nam došli v imenu vsega naroda, ki je prisoten ali ne: Pozdravljeni!

Odgovoril je predsednik kongresa Slovak odvečnik dr. Dula, slavé v vznesenih besedah širno slovansko zemljo, nad katero so se žal, pregrešili naši očetje, ki so dopustili, da so se na tej krasni zemlji udomačili tuji elementi. Toda ni ga greha, ki bi se, če se kesamo, ne odpustil. Slovanski zorniki imajo vzvišeno nalogo, da z združenimi močmi popravijo grehe naših prednikov. Zvesti slovanski časnikaři bodo skrbeli tudi, da se ti grehi — proti sv. Duhu — ne bodo ponavljali. To je nas vseh želja, in kakor poje govornikov zemljak veliki Kollar: „Volji krepki, želji plemeniti rado nebo daje priti k cilju“ — izpolnijo se tudi naše vroče želje, da ostane ta krasna zemlja naša in da se ne posreči nikomu, polastiti se naše slovanske Adrije.

Govoril je obširno o veliki važnosti širokega morja ter zaključil, da, čeprav jih na Primorskem niso sprejemale deputacije, videli so slovanski časnikaři tudi tukaj, da „Slovan povsod brate ima“, ter čutili srčnost, ki gre od srca do srca. Izrazil je željo, da pridejo tržaški Slovani čim prej tudi do svoje palače, do svojega narodnega doma.

Poljak Chylinsky je dejal, da nič ne škodi, če Slovani govorimo različne jezike, da je v nas le jeden dub, ideja solidarnosti. Naglašal je, da če nas razbijajo tuje, ne smemo se se tudi mi razbijati. Največi zločin Slovanov je, če drugim Slovanom delajo krivico. Ideja, ki je gospodovala na kongresu, naj gospoduje tudi danes ob zaključku slavnosti med nami: ideja sloge in bratske ljubezni med slovanskimi narodi.

Rus Osip Andrejevič Markov urednik „Galicinina“, se je spominjal Lužičkih Srbov, ki se bojujejo se v hujših razmerah za svoj narodni obstanek, ki junaški branijo svojo last. Govornik izraža nado, da se bodo tudi Lužički Srbi zamogli vzdržati do boljših časov, ter je napil razvitku najmanjšega slovan. naroda — Lužičkih Srbov.

Urednik Ante Jakič (La pensée Slave) pozdravlja Ruse, ki so trepet vsem slavofobom, Poljake, slovansko aristokracijo, in Čehe, katere je nazval Victor Hugo „slovanske možgane“. Govoril je obširno o „Drang-u nach Süden“, ki stremi za tem, da dobi Trst v svoje roke, Trst, radi katerega se utegne

uneti prihodnja evropska vojna, kakor je rekel nekoč neki francoski državnik. Povdarjal je potrebo sloge med Slovani ter želel, da bi bilo v bodočnosti bolje na to stran. Poljak Danielak je slavil krasoto slovanskih zemlja, le žal, da v teh zemljah ne uživamo nikakih pravic. Še tukaj, ko se shajamo prijateljski, nam je za petami policija, da čuje, kaj govorimo... Obstanek Avstrije je odvisen od Slovanov, in Trst bo toliko časa avstrijsko mesto, dokler bo tudi slovansko. Želi skupnega združenja Slovanov v veliko vojsko proti skupnim sovragom... K zaključku je zagotavljal, da smejo Slovenci vsikdar računati na pomoč Poljakov. Čeh dr. Baxa je slikal hude boje čeških manjšin ter pozval slovanske časnikaře, da se zavzamejo za slovanske brate vselej, kadar se pripeti kaka krivica; iz vsake krivice moramo napraviti vseslovansko afero. Klofáč je povdarjal potrebo, kako naj slovanska inteligenca išče zaslombe v ljudstvu. „Ravnost narodu ravnost naroda“. Rus Vergun je govoril ruski in hrvatski. Izrazil je svoje veselje, da ga je v Trstu prvi Slovenec, ki ga je srečal, pozdravil ruski. Govoril je o velikem pomenu rusčine kot trgovinskega jezika. Edina rešitev Slovanstva je v skupnem knjižnem jeziku in na morju. Katalinič-Jeretov je slavil slovensko-hrvatsko Adrijo. Gospa Karolina Ponikvarjeva je pozdravila mile goste v imenu narodnega ženstva ter pozivala brate Slované na pomoč tudi v bodočnosti. Gospa dr. Vergunova je izrazila željo, da bi se našlo med Slovankami mnogo junakinj, kakor je bila Jeanne de Arce. Čeh Zalud je vabil na prihodnji kongres slovanskih časnikařev, ki bo v Plznu. Dostal je govoril, kako treba praktično izvajati slovansko vzajemnost. Utrdimo se gospodarski. Napil je Trstu — vrtom Slovanstva. Čeh dr. Richter je napil pevkam in pevcem, Kusak Strossmajerju. Dr. Dula se je zahvalil za sprejem ter se spominjal svojih mladih let, ko je studiral na Dunaju pravo skupno s Slovenci in Hrvati. Prof. Mandić je zaključil banket. — Gostje so se odpeljali, večina v Benetke, drugi domov.

Shod je minul v najlepši harmoniji, ki je mogoča ob tako raznovrstnih zastopanih strujah. Vse priprave so bile skrbno zasno-

vane in izvršene s toliko spretnostjo, da ni bilo nikjer le najmanjšega zapoznenja ali nereda, kar moramo le občudovati, ako pomislimo, da je bila udeležba naravnost ogromna.

Posebno narodno-napredna stranka si je naložila skoro preveliko zatajevanje..., dotim je zagrešila klerikalna r.katere — brez taktičnosti, in to vedoma in hoté, da bi izkoristila ta shod v svoje strankarske namene. Shod sam je zahteval mnogo denarnih žrtv. Tu je imel prvo besedo mestni zastop, ki je naše stranke. V predsedstvo pripravljalnemu odboru od naše strani je bil izvoljen g. dr. K. Triller, in to iz posebnih ozirov, ki so vsakomur na dlani, — dotim je imenovala klerikalna stranka.... dr. E. Lampeta ter s tem pokazala svojo brezobzirnost. Kalan, Žitnik, Ušeničnik, Krek itd. so imena, ki bi delala shodu, Ljubljani in tudi klerikalni stranki več časti v vsakem pogledu ter bi odpadle težave, ki so nastale vsled Lampeta, kateri je bil vendar pred porotniki obsojen nič manj nego na štiri tožbe mestnega sveta, ljubljanskih dam in zasebnikov. Človek, ki je bil obsojen radi tolikih hujškarj in žaljenj cvetu ljubljanskega meščanstva, je sedel na predsedniškem stolu pripravljalnega odbora. Vsakdo nima tako dobrega želodca, da preneze tako gnilobo, a ljubljanske dame so v veliki meri kar izostale v opravičeni nejevolji radi tolike brezobzirnosti do njih. Sijaj našega četrtega shoda je trpel vsled tega.

„Slov. Narod“ se je obnašal vseskozi korektno. Slavnostna številka je brez prigovora. Da, niti tega niso storili, da bi bili tiskali tiste številke več za vse došle goste. — Drugače sta se vedla „Slovenec“ in „Slov. List“. Teh listov so razmetavali kar na kupe; šele na to so od naše strani pobrali vse iztise po razprodajalnicah ter jih razdelili, kolikor jih je sploh bilo. — Klerikalna lista sta nalašč za to številko nagromadila v svojih predalih cele kope impertinenc in podlih napadov na našo stranko in njene prvake. Zlobne nakane so tako očitne, da so jih umeli vsi slovanski gostje. Naj si ljubljanski „kavci“ o tem ne delajo nikakih iluzij. Kolikor gostje niso sami uganili, smo jim povedali; s sodbo njihovo „kavci“ ne smejo biti ponosni. — „Slovenec“ je naročil za to številko „situacijski“ poročili tudi iz Gorice in

— 21 —

Črtice z ogljem.

Povest, poljski spisal Henrik Sienkiewicz.

Posl. Podravski.

(Konec.)

Čez nekoliko dnij so jele Repi nekeke čudne misli rojiti po glavi. Šel je k spovedi h gospodu Čizku, ki pa mu ni dal odveze, marveč naročil, naj naslednji dan pride zopet. Toda Repa je drugega dne, namesto v cerkev, šel rajše v krčmo. Ljudje so ga slišali, kako je pijan govoril, ker mu Bog noče pomagati, da proda svojo dušo zlodju, in jeli so se ga izogibati. Na njegovi hiši kakor bi visela kletev. Ljudem so se razvezali jeziki in govorili so, da sta župan in pisar prav storila, ko tako postopata z njim, kajti takšen grešnik lahko nakoplje na vso občino kletev božjo. Da, tudi o Repovi so jele botre pripovedovati nečuvne reči.

Pripetilo se je, da se je Repovim posušil vodnjak. Repova je torej šla po vodo pred krčmo in potoma je slišala, kako so dečki govorili med seboj: »Žol-

nirka gre!« Neki drugi deček pa je dejal: »To ni žolnirka, marveč vragulja!« Ženska, ne sprečgovorivši besedice, je šla dalje, toda videla je, kako so se ljudje križali. Zajela je vode v vedro in šla domu. Tu pa stoji pred krčmo Šmul. Ko zagleda Repovo, vzame takoj porcelanasto pipo iz ust ter zakliče:

»Repova!«
Repova obstane in vpraša:
»Kaj hočete?«
A on:
»Ali ste bili na občinski seji!«
»Bila sem!«
»Ste bila pri duhovniku?«
»Bila sem!«
»Ste bila na dvoru?«
»Bila sem!«
»Ste bila pri načelniku?«
»Bila sem!«
»A opravili niste ničesar?«

Repova je samo bolešno vzdihnila, Šmul pa nadaljuje:

»Nü, kako ste vi vendar bedasti. V vsej Ovčji glavi nemara ni bolj neumnih ljudi. Čemu ste šli tje kaj?«

»A kam bi torej imela iti?« vpraša Repova.

»Kam?« odvrne žid na to. »A na čem je napisana pogodba? Na papirju. Ako zgine papir, zgine tudi pogodba. Torej treba raztrgati papir in basta!«

»To se razume!« odvrne Repova. »Ako bi jaz imela ta papir, že davno bi ga raztrgala.«

»Ba! Ali mar ne veste tega, da hrani tajnik ta papir?... Nü, jaz vem, da vi, Repova, bi pri njem dokaj opravili. On sam je dejal: »Naj pride Repova k meni in me poprosi in jaz,« je dejal, »raztrgam papir!«

Repova ni odgovorila niti besedice, prišla vedro za uho in se napotila k ribniku. Med tem je nastal mrak. . . .

XI.

Konec nadlog.

Na nebu se je že zalesketal voz in se prikazali kosci, kar so duri Repove koče zaškrpale in je Repova potihoma stopila v sobo. Pred vratmi je obstala kakor omračena, kajti nadejala se je, da bo Repa, kakor navadno, spal v

krčmi: med tem pa je Repa sedel na škrinji ob steni, z lakti oprtimi ob kolena ter gledal v tla.

Na ognjišču je ugašalo oglje.

»Kje si bila?« vpraša jo mračno Repa.

Namesto odgovora, se zgrudi ona na tla ter ležeča pri njegovih nogah, zatarna z boleznim jokom in ihtenjem:

»Lovro! Lovro! tebi na ljubo sem to učinila, tebi na ljubo sem se mu udala! Opeharil me je, potem pa se mi smejal in me izgnal. Lovro, usmili se me vsaj ti, moj predragi! Lovro! Lovro!«

Repa izvleče iz škrinje sekuro.

»Ne,« reče z mirnim glasom, »napočila je tvoja zadnja ura, revica! Poslovi se od tega sveta, ker ga ne boš več gledala. Ne boš več, revica, sedela v koči, marveč ležala boš na pokopališču... ne boš več...«

Še le sedaj ga ona prestrašena pogleda.

»Kaj, mai me hočeš umoriti?«

A on:

»Nü, Marica, ne zapravljaj časa po nepotrebnem; poslovi se od tega sveta

Trsta. To naročilo je nespretno izdal dopisnik iz Trsta.

Dopis iz Gorice je nesramen tako, da dela vso čast „žegnanim falotom“, s katerimi imamo toliko opravila doma. Laž, obrekovanje, natočevanje je „katoliška podlaga“ temu poročilu iz Gorice; peklenška zloba pa se kaže v nekaterih imenih, ki se ondi polno navajajo ter spravljajo v zvezo s stranko.... Da, ponovimo, takih peklenških lumparij so zmožni le „žegnani falotje“ na Slovenskem. Noben slovanski narod nima v svoji sredi take hudiceve zalege! — In take vrste „informacije“ so hoteli dati slovanskim gostom v ukusno prirediteljstvo slavnostni številki. Potrudili so se zares, da so izdali lično sobotno številko, da bi vzbujali več pozornosti, varali drage slovanske goste o resnični vrednosti ter ščuvali jih proti narodno-napredni stranki. Tako ravnanje ni bilo le breztahtno, marveč bilo je skrajno podlo! — Namesto da bi se bili vsaj v slavnostni številki izognili navadni umazanosti, s kakršno vsak dan udrihajo po naprednjakih, so jih namenoma še nakopčili v toliki meri, da je bilo treba na napredni strani silnega zatajevanja, da ni došlo do škandala pred očmi dragih slovanskih gostov. — Tako brezobrazno se obnašajo naši „kavci“, pa se potem še čudijo, ako včasih imenujemo vse njihove podlosti s pravimi naslovi!

Poročilo v „Slovenca“ o shodu samem se nam na nekaterih mestih kar gabi. Dočim je poročal „Slov. Narod“ povsem lepo in brez strankarskih primesij, se „Slovenec“ ni mogel vzdržati podlega pikanja, ki po vrhu vsega niti ne sloni na resnici. Posebno si je privoščil g. dr. Tavčarja. Ni res, kar pripominja o govoru in vtisu, ki ga je napravil, kakor zopet ni res, kar je napisal dr. Lampe sam o — sebi. Res je pa, da je vsem padala v oči nakana klerikalnih klakerjev, da bi vzbudili pozornost in „navdušenje“ za neznanega pridgarčka Lampeta, ki nima ne postave, ne glasu, ne izgovora, ne govorniškega daru, da ni mogel vzbuditi kaj več pozornosti, ako bi imel tudi več v glavi nego si domišlja. Slovanski tovariši so pač izkazali dolžno pozornost dr. Lampetu kot drugemu predsedniku pripravljalnega odbora, ker so vseskozi taktni in možje, tako taktini, kakor ni bil dr. Lampe v svojih poročilih o tem shodu. Reklama, katero si hoče deliti dr. Lampe, je smešna in dokazuje nečedne postranske namene, kakoršnih ni bilo opaziti na nobeni drugi strani tega shoda.

Dr. Lampe bo najbrže hud na nas radi teh odkritih besed. Svobodno! Bo vsaj videl, da — se poznamo. Morda bo to najboljša pot do društva slovanskih časnikarjev, kajti „clara pacta, boni amici!“ O tem kaj več drugič! (Dalje pride.)

Dopisi.

V deželi neverjetnosti.* — Še vedno se godijo neverjetnosti! Homunculus, o katerem smo bili, kakor sam pravi, popolnoma uverjeni, da ga je vzela neusmiljena slana letošnje kritične pomladi, je zopet oživel. Njegov pristavek „redivivus“ jasno kaže, da je bil res mrtev, da ga je pa Bog, akoravno je neskončno potrpečljiv, vrzel iz nebes, ker

*) Ker v podlistku ni prostora, ko skoncavamo Sienkiewiczove „Črtice z ogljem“, priobčujemo ta feljton na tem mestu. Op. ur.

in konec bo vsemu; niti ne začutiš bolečin, revica!*

»Lovro, ali ti zares?...
»Položi glavo na škrinjo...
»Lovro!...
»Položi glavo na škrinjo!« zakriči Lovro in pena se mu prikaže na ustih.
»Za rane Kristusove! Pomagajte, ljudje, pom...«

Začul se je zamolkel udarec, potem stok in udarec z glavo ob tla. Na to je sledil še drugi udarec, in že slabše stokanje, potem tretji, četrti, peti, šesti. Po podu se je razlil potok krvi, oglje na ognjišču je ugasnilo. Telo Repove je trepetalo od nog do glave, potem pa se je nakrat zravnalo in otrpnilo.

Kmalu na to je krvava zarja požarja razsvetlila temo; grajske stavbe je objemal plamen.

Epilog.

A sedaj vam povem nekaj na ušesa, dragi čitatelji. Repe bi ne bili vzeli k vojakom. Takšna pogodba, kakoršna je

ni hotel več poslušati njegovih piramidalnih neumnostij, boječ se splošnega „strajka“ v vrstah miroljubnih svetnikov in svetnic. In zdaj je zopet v naših vrstah! — Jaz sem porabil ugodno priliko, peljal sem se v družbi mladih kuharic, katere so duhovniki poslali v Rim, „doberkup“ na božjo pot k papežu. Da bi le videli, oziroma slišali časti g. Rojca, ko je poljubil „pontofel“ Nj. svetosti, prisli bi do istega zaključka, kakor sem prišel jaz, ko sem slišal oni gromoviti „cmok“, kateri je tako jasno pričal o veliki vaji in še večji spretnosti g. Rojca v poljubovanju. Mislim pa tudi, saj misli so proste, da se ni vadiil v tej „cmok-arški“ spretnosti samo s „pantofelni“. Homunculus je pa ta čas koval svoj podlistek, ki nima nobene druge sličnosti s podlistkom, kakor edino le prvih pet črk. Njegovemu humorju se je pridružila terej še podlost. Va bene!

Govori se tudi, da ga je naprosil tržaski „Brivec“, naj ga zastopa pri časnikarskem shodu v Ljubljani kot znani humorist „Goričinih“, sobotnih pisem“. Odzval se je Homunculus bajé tej prošnji, imenitno zabaval po komersu slovanske časnikarje, imel tri govore, fulminantne govorice, in splošna sodba pri omizju se je oglasila: „No, kaj takega pa se nikoli nismo slišali!“ Govoril je namreč „o plodovitosti klerikalnih časnikarskih rac“, „o velikanskem pomenu novoustaljenega društva „Ni-res-a“ na Goriškem“ in „o brezobrestnem izposojilu pavovega perja“ pri dovtipih (sic!) tržaskega „Brivca“. Po kontanih govorih so vsi častitali — vsem onim, ki se niso vdeležili komersa, in naučeno ploskali govorniku — po hrbtu, po glavi, povsod, kamor je le mogla pasti maščevalna roka razburjenih časnikarjev. S tem so pač pokazali slovansko vzajemnost, slovansko edinost v borbi proti skupnemu sovražniku.

Nadalje se slišijo glasovi o neki kuhinjski šoli, katero ustanové klerikavci (imenujmo jih raje „niresovce“, ker je postala beseda „klerikavec“ že psovka!) v ulici „Vetturini“. Prostore že imajo, kuharico tudi, jedilne liste tudi, le gostje še manjkajo, ker je pač malo Slovencev v Gorici, ki bi se hoteli podati — v gotovo smrt. To so Vam jedilni listi! V nedeljo: 1) juha z razrezanim A. G—k—om, katerega je na željo „poštenih“ goriških Slovencev razrezal z velikim kitajskim nožem sam Homunculus; 2) kot prikuha: dr. Tuma v „zosu“ in dr. Treo pečen na ražnu; 3) kot zelenjava pa: Ljudska posojilnica s jesihom in oljem i. t. d. Kot ustanovniki te kuhinjske šole so pristopili s 100 K razni zdravniki in lekarničarji, z 200 K pa „Nuova impresa funebre“, kajti to so faktorji, ki mislijo imeti še največ dobička od te novoustalovljene šole, kamor mislijo sodnijske oblasti, ko se odpravijo vsilice in dosmrtna ječa, pošiljati hudodelce na kosilo in večerjo.

Kaj pa „Sokol“ na katoliški podlagi? Pred par dnevi sem sanjal, da berem v „Primorskem listu“ št. 34. dne 21. avgusta 1902. med dnevnimi novicami poročilo prvega izleta „katoliškega Sokola“:

„Dne 17. t. m. se je zbralo polno občinstva v Grgarski dolinici. Prišla je duhovščina iz cele okolice, čast. p. p. frančiškani s Svete gore, in mnogo drugih civilnih oseb. Nestrpno so čakali na Sokole in, ko se je prikazala vrta in dolga četa naših Sokolov v črnih srajcah, izvil se je vsem en „ah!“ iz bila spisana v krčmi, ne bi zadoščevala. Kmetje, kakor vidite, teh rečij ne razumejo, razumništvo pa, na hvalo svoje malobrižnosti, tudi ne vé dosti več, in radi tega je gospod Zolzikievič, ki je nomara vedel to, računal na to, da se ta zadeva nekako zavleče in da mu strah prižene to žensko v naročje.

In ni se zmotil ta veliki človek.

Pa me vprašate, kaj se je zgodilo z njim? Kaj se mu je imelo zgoditi? Repa, požgavši grajske stavbe, je hitel, da bi se maščeval tudi nad njim, toda na klic: »gori!« se je zbudila vsa vas in prav to je Zolzikieviča rešilo smrti.

In tako opravlja še na dalje službo tajnika v Ovčji glavi ter se mami z nadejo, da postane kmalu sodnik. Ravno kar je prečital „Barbaro Ulbrikovo“ ter naprestano upa, da mu gospodična Jadviga nekega krasnega dné stisne roko pod mizo.

Ali se uresniči ta njegova nadeja, pokaže prihodnost.

ust, kateri se je pa kmalu izpremenil v burne „Živio“-klice. Na čelu je korakal čili starosta, brat dr. Andrej Pavlica, za njim je lazil podstarosta brat „Sokolazec“. Harmonij je zasviral „Sokolsko pesem“ in zvonovi Sv. Marka v Grgarju so jo spremljali. Začela je telovadba. Na drogu je žel največ „aplauza“ celovodja brat Dermastja. Sicer se je zgodila nekemu telovadcu nesreča, da je padel in si zlomil pri tem križ. Toda pomoč je bila hitro pri rokah. „Brat“ starosta namreč mu je posodil svoj še nepokvarjeni zasluzni križ „Pro Ecclesia et Pontifice“ in koj je bilo dobro. Pri koncu se je vtila ploha, katero smo pa smatrali kot božji blagoslov za krepko rast mlademu, a čilemu Sokolu. Čistega dobička je bilo 47 K. Polovico se je darovalo „Šolskemu Domu“, polovico „Kuhinjski šoli“, preostanek je pa služil v pokritje raznih stroškov. Katoliški „Na zdar!“

„Gorici“ mora iti precej trda za obstanek, ker je sedaj posodila svoje predale „ženitvanjskim ponudbam“. Po vsej sili hoče namreč oženiti Dorčeta in ne privoščiti mu še par fantovskih let. S „Primorskim listom“ se je pa zgodila grozna izprememba. Človek res ne vé, kaj naj si misli, ko prebira zadnjo številko, v kateri se tako malo govori o teh goriških liberavcih, s Tumo in A. G—k—om na čelu. Vsak čuti oni mir, ono neznano soparico, kateri sledi najhujši boj razdraženih elementov, orjaška nevihta in bruhanje iz semenjskih vulkanov, proti katerim se Mont Pelée kar skrjuje. Odpučiti se hoče, da lažje in z večjo silo vdari v prihodnji številki z gromom in treskom nad te presnete liberavce. No, pa saj smo vajeni takih bojov, in A. G—k—ni sel tožiti Homunculusa, ki mu je obljubil, da ga bode razrezal s svojim kitajskim nožem. Nevarna pretnja. Gregorčič bi bil v takem slučaju hitro tekel v zavetje državnega pravdnika, oborožen z dolgo ovadbo. Misli si je A. G—k—pač: „Odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo! Ali pa bi bil celo plačal za mašo, da bi jim Bog rasvetlil um sedaj o binkostnih praznikih.“

Še nekaj! Zadnja št. „Cvetja iz vrlov sv. Frančiška“ prinaša senzacionalno novico, da je slovanski narod „narod tretjega reda“ s kardinaljem (sic!) na čelu. Te vesti pač ne smemo pozabiti. Narod, opasan s „štrikom“ tretjega reda, to ni kar tako! — Pater Stanislav skrbi za reklamo svojega „cvetja“.

Upajoč, da nisi, dragi Homunculus, še pristopil goriškemu društvu „Ni-res-ovec“, da torej ne pošlješ uredništvu „Soce“ zbirke eksotičnih „Ni-res-ov“, se bilježi

Ahasver m. p.

Domače in razne novice.

Novi nadškof goriški. — Metropolija ilirskega kraljestva je v kratkem času dvakrat „osirotela“: — s smrtjo dr. Zorna in dr. Missije. Po smrti kardinala Missije nesrečnega spomina je nastalo veliko vprašanje: kdo bo novi nadškof? V javnost so silila različna imena, ali do zadnjega hipa ni bilo nikakega odločnejšega glasu. Nakrat pa je bilo to vprašanje rešeno, predno je mogla javnost reči svojo sodbo. Imenovan je inful. prošt mons. Andrej Jordan v Gorici.

Rojen je bil 29. nov. 1845. v Gorici; njegov oče je bil tu gimnazijski profesor. Izšolal se je doma. — V mašnika posvečen 6. junija 1868. je vstopil najprej za kateheta v ljudskih šolah goriškega mesta. To službo je opustil radi bolehnosti. Ku je okreval, ga je imenoval tedanji nadškof Gollmayer svojim tajnikom, pozneje pa tajnikom nadškofijske kurije. Po smrti Gollmayerjevi je bil imenovan vodjem osrednjega semenišča. — Po odhodu mons. Valussija v Trident je postal prošt po volji patrona barona Codellija. Od takrat je bil dvakrat izvoljen v Furlaniji državnim poslancem; bil je vedno „divjak“. Bil je član deželne šolskega sveta in zavzemal v cerkveni organizaciji razne časti; po smrti nadškofa Zorna je bil leto onij kapitularni vikarij, kar je tudi od smrti dr. Missije.

Novi nadškof je osebno jako ljubezniv mož, dobrega srca, in doslej je bil vedno daleč proč od intransigentov, kakoršne imamo v slovenskem taborju, ki so ljudstvu in cerkvi le v nesrečo. Mons. Jordan je mož, ki pozna svet, pozna življenje, je koncilijanten nasproti možem drugačnega mišljenja, ne kriči in razsaja proti „liberaluhoim“, marveč skuša doseči kak vseh potom mirnega razgovora, kateri preveva — ljubezen do bližnjega. Naša sodba je ta: Ako mu

novi „Amt“ ne vtilje tudi nov „Verstand“, marveč ostane tak, kakoršen je bil, utegne popraviti vse zle posledice dosedanje nepolitične politike iz nadškofijske palače. Mi pa ga bomo sodili po dejanjih.

Promocija. — Gospod Drăgotin Lončar, suplent na II. državni gimnaziji v Ljubljani, je bil promoviran dné 22. t. m. na češkem vseučilišču v Pragi doktorjem modroslovja. Čestitamo.

Odličen vseh Slovenke v Rusiji. — Gospodična Eleonora Jenkova, hčerka g. dr. Jenka in gospe Terezine Jenkove, je napravila na medicinski fakulteti v Petrogradu svoj prvi medicinski rigoroz z odliko. Čez par tednov se vrne gospodična v domovino na počitnice. Čestitamo.

Vojaški kurat, veleč. g. Anton Jaklič, je imenovan vojaškim kapelanom prve vrste za vojaško svečeniskopastirsko obsežje zadersko.

Trgovsko in obrtno društvo za Goriško opozarja vse one posestnike, ki so potom tega društva napravili prošnje za brezobrestna posojila vsled novih nasadov po trtni uši uničenih vinogradov, da zahteva vlada, da se dotičnim prošnjam priložijo zemljeknjižni izpiski, zadržajoči vsa bremena, ki težijo zadetega prosilca posestvo, ter pripominja, da bi se na prošnje brez takih izpiskov ne ozirala.

Z ozirom na to, in ker večina „trgovskemu in obrtnemu društvu“ od strani prosilcev predloženih izpiskov ne obsega tudi bremen, vabi rečeno društvo vse prizadele, da si nove popolne izpiske — torej z vsemi bremenami — omislijo ter v pisarno navedenega društva prinesejo, ako želijo, da se prošnje v zmislu vladne zahteve predložijo.

Novi most v Avčah se jutri v nedeljo 25. maja popoldne ob 3. uri slovesno blagoslovi in izroči javnemu prometu.

Vipavska železnica. — Na binkostni ponedeljek je zborovala komisija v svrhu, da se določijo dela na južnem kolodvoru, katera so nastala potrebna vsled zveze z Vipavsko železnico. Komisiji je predsedoval namestništveni svetnik Fabiani. Določilo se je razširiti prostor pred postajo ter prirediti s premeščenjem uradov in prezidavanjem, kakor bo potrebno. To bo dalo precej dela, katero bo javalne skončano do 1. septembra, s katerim dnem ima biti železnica izročena prometu.

Neumestna hvala. — Biljenski kurat Rojec se hvali po „Prim. Listu“, da „Ljudska opekarna“ v Biljah napreduje ter da poznajo opeko iz te opekarne v Gorici, v Trstu in tudi v Zadru in da jo bodo rabili pri gradnji nove namestniške palače v Trstu. Pravi, da to je do—in prekomorska trgovina, pa ne iz dr. Tumovega trgovskega društva!

Ako je res, s čemur se hvali Rojec po „Prim. Listu“, jemljemo z zadovoljstvom na znanje, ker mi se veselimo vsakega napredka, tako tudi v trgovini in obrti, za povzdigo katerih smo že veliko delali in pisali. Prav je, ako napreduje tudi „Ljudska opekarna“ v Biljah. Zdi se nam pa, da Rojec nima pri tem kdo ve kakih zaslug, zdi se nam celo, da prav on je bil ovira, da se društvo toliko časa ni moglo postaviti na trdne noge, ter da je prebolelo krizo, v katero je bilo pahnjeno po Rojčevi gospodarski malomarnosti, s pomočjo drugih življenj, in da se baha Rojec s pavovim perjem. Zasluge Rojčeve pri društvu je iskati v neredu, ki je vladal v njem. Tako na primer smo imeli v rokah dokaz, da nad poldrugo leto ni imel napravljene nikakega sejnega zapisnika, kljub temu, da so se delali dolgovi na opekarno. Iz tega se pač da sklepati, da prav Rojec je kriv, da je društvo zaostajalo ter da se je opomoglo šele potem, ko je stopil ta vsega-mogočiji kurat bolj v ozadje. In čim bolj strani bo od društva, tim bolje za isto, najboljše pa, ako se popolnoma odtegne od tega podjetja. Da ni bilo njega poleg, brez dvojbe bi bila opekarna delovala že poprej toliko obsežneje; tako pa je nekoliko zakasnela. In zato gre hvala Rojcu le na zakasnitvi, kajti mi poznamo opekarne, ki so se v primerno mnogo krajšem času razvile mnogo hitreje in lepše nego „Ljudska opekarna“. Lastna hvala, tudi v slučaju, da pritiče, se pod mizo valja; tako meni slovenski pregovor. V Rojčevem slučaju pa se lepše glasi nemškega pregovora prvi del, ki pravi: „Eigen Lob stinkt“.

V ostalem pa dostavljamo, da smo mi prijatelji vsakega pravega napredka, ki hasne goriškim Slovincem, ter ne stojimo na onem

strankarskem stališču, kakor „compagnia bella“ okoli farovskih listov, da kar ni iz posvečenih in tem podlozih rok, treba zatreti, pa če je se tako koristno Slovincem. „Gorica“ in „Prim. List“ smatrata tako podlo in brezvestno gonjo proti napredku Slovencev naravnost za narodno delo!

Jako neumna, ali Rojca vredna pa se nam zdi opazka, da opeka ni iz Tumovega društva. Seveda ne, ker ne poznamo nobenega Tumovega društva, katero bi se pečalo s „ceglarijo“. Ako pa bi bilo prišlo kaj Tumovega gospodarskega duha pravočasno v biljensko „Ljudsko opekarno“, pa smo prepričani, da bi bila ista že vse drugače razvita nego je. — Pikanje na to stran si more dovoljevati le kako osle v krogu „Prim. Lista“.

Izlet v Rihemberg. — „Slovensko bralno in podporno društvo“ v Gorici se udeleži tega izleta dne 15. junija korporativno že zjutraj. V ta namen bodo preskrbljeni vozovi, da se vsak ud brez posebnih težkoč lahko udeleži velike narodne slavnosti. Kdor se nameruje udeležiti izleta, naj se pravočasno oglasi v „Goriški Tiskarni“ ali v društvenih prostorih ob nedeljah od 10—12.

Za Ločnižani Podgorci. — Nevarnost, ki preti naši Podgori v narodnostnem pogledu, smo že opetovano označili ter povzdigali glas, da naj se kaj stori proti laškemu navalu. Začelo se je res delati in ustanovilo se je „Pevsko in tamburško društvo“, katero ima lep namen, vezati slovensko mladino ter jo oddaljevati od laškega družabnega vpliva. Ali kdo je bil tisti, ki se je prvi, v cerkvi in izven cerkve, začel upirati društvu, namesto da bi ga podpiral? Bil je to „obmejni“ duhovnik, ki je krstil društvo za liberalno ter isto preklel! On sam ne stori nič proti preteči nevarnosti, drugi pa ne smejo; ako pa kdo kaj stori, je pa liberalce! V Podgori bi morali vsi merodajni Slovenci delati na to, da se ne uresničuje nakane Lahov; tako pa, ker kurat noče ter plaši svoje ljudi, se dela proti polasčevanju le od napredne strani. Od klerikalne se mečejo temu narodnemu delu celo polena pod noge.

Pa ne le v narodnem, tudi v moralnem oziru se vsled polasčevanja sprija mladina. V „Prim. Listu“ čitamo, da je nekdo slišal 15-letnega dečka iz Podgore grdo preklinjati Boga in mater Božjo v laškem jeziku. Torej sprijanje v dveh ozirih!

Ako „obmejni“ duhovnik, katerim pojo farovski listi toliko hvale, ne stori svoje dolžnosti v narodnem pogledu, naj dela proti potujčevanju pa vsaj iz tega razloga, da se mu ne bodo v varstvo izročene ovčice demoralizovale vsled polasčevanja. V tem smislu delovati je pač menda njegova najsvetejša dolžnost!

Poslanec Bartoli o jezikovnih razmerah na naših sodnijah. — V državnem zboru je zopet grmelo proti rabi slovanščine po sodnijah po primorskih deželah, in sicer je bil gromovnik to pot poslanec Bartoli iz Pazina. Mož je razkladal na dolgo in široko, kako da je v interesu justice, da se poslužujejo po sodnijah le enega jezika, ki mora biti seveda laščina, med drugim tudi s tega stališča, da gre včasih za fine nuanse v jeziku, za tajnosti jezika, katere treba poznati, ker drugače zadobi lahko kaka beseda, kaka fraza popolnoma drug smisel. Tolmači ne zadoščajo, ker nikakor ne morejo prenesti iz jednega jezika v drugega vsega tako, kakor neobhodno potrebno za poznavanje okoliščin pri sodbi itd. Koncem konca je rekel, da mora biti laščina „la lingua del foro“, tudi ker jo v Primorju povsodi poznajo, pišejo in govorijo vsi. — To je že stara pesem, katero smo slišali že nešteto krat v najrazličnejših skladbah. Toda vsi razlogi, katere je navajal, so nevdržljivi glede njegove zahteve, da bodi laščina razpravni jezik, marveč govorijo prav nam v prilog, da se mora obravnavati v jeziku stranke, zlasti se kar se tiče nuanse in tajnostij jezika. Gotovo je v interesu justice same, da spozna tudi iz ust obtoženega samega, kako stojijo posameznosti reči, o katerih je soditi. V interesu justice je, da si pridobi v vsakem slučaju točno sliko vsega, kar potreba, da se more potem soditi z mirno vestjo. To pa skoro docela ni mogoče, zlasti v kompliciranih slučajih, ako se razpravlja v jeziku, katerega stranka ne razume, ter se jo muči s kakim površnim tolmačem. Take razmere se ne zdrave, so škandal za justico, zato pa jih odpravljajo, in zato se vršijo dandanašnji dan pri nas obravnave v slovenskem in laškem jeziku, kakor želi stranka. Po naših sodnijah v Gorici so se sprijaznili s tem načinom razpravljanja, ker

je prevladalo mnenje, da to je v interesu justice, da to mora biti tako, ker 2/3 večina slovenskega prebivalstva v deželi sme na deželni sodnji v Gorici vendar posluževati se svojega jezika. Edino le to je prav za stranke in za justico! Ako ima Lah svoje pravice na sodnji glede jezika, jih mora imeti tudi Slovenec! To je dandanašnji tako jasno, da se s kakim Bartolijem o tem ne bomo prerekali, zlasti ne, ker se je posluževal v svojem govoru neresnice, na katero pa je postavil temelj svojemu govoru, da namreč vse naše prebivalstvo zna laško. Pa tudi ko bi znalo, ni to materinski jezik, in bi ne bilo nikak razlog proti temu, da se ne sme rabiti materinščina pri razpravah... Bartoli se je koncem konca s svojimi izvajanci le osmesil ter ta neznatni močic ne spremeni nič v jezikovnem oziru na sodnijah, kjer je potreba pri nas še mnogo, mnogo nedostatkov odpraviti, da bomo v jezikovnem pogledu ravnopravni z Lahi....

Bartoli je nafarbal zbornico poslancev tudi v tem, da na sodnijah v Gorici se daje prednost slovenskim kompetentom pred laškimi, kateri se zapostavljajo, od visjih uradnikov doli do zadnjega obhodnika! Grdo je farbal mož. Evo dokaz: Izmed 20 visjih sodnih uradnikov v Gorici je le 6 Slovanov, drugih 14 so Lahi in Nemci. Od teh jih zna slovensko kakih 7, drugi več ali manj ali pa tudi prav nič. Slično je tudi pri pisarniških uradnikih in pri diurnistih, kjer so povsodi v večini Lahi, večinoma taki, ki ne znajo slovenski pisati, govoriti pa toliko, da se ga baš ne more prodati po slovenski. To je tisto strašno slaviziranje naših sodnij.

Mi zahtevamo, da se postopa na sodnijah s Slovenci slovensko, z Lahi pa laško. Glede rabe našega jezika po sodnijah v Gorici pa se mora storiti še mnogo na bolje. Na naših sodnijah ne sme službovati nikdo, ki ni zmožen slovenščine v govoru in pisavi, ker tak ni za rabo in se s takimi ljudmi stranke tudi dražijo in izživajo. Godijo se še naravnost nečuvenci slučajji. Na primer preiskovalni sodnik se drzne v uredništvu „Soče“ pri kakem preiskavanju pisati laški zapisnik, in ako ga kdo opozori tako nathoma, da takega zapisnika ne podpisemo, pomaže z rameni rekoč: si prova.

V IV. odd. na okrajni sodnji ne dobiš zapisnika v slov. jeziku. Sodnik piše dosledno laški. Ako rečeš, da ne podpišeš zapisnika, ker je laški, ti poroče sodnik: Sej je vse an hudir!..... Toda mi nismo zadovoljni s takimi „hudirji“, nam ni „vse an hudir“, marveč zahtevamo, da se po naših sodnijah spopolni rabljenje slovenščine tako, da bo ravnopravna z laščino. To nam pritiče kot državljanom, katerih je nas večina v deželi, ki plačujemo ravno tako, če ne še več, davke, kakor Lahi. To so naše opravičene zahteve, ki slonijo na istiniti potrebi! To je tudi v interesu justice same — na Bartolijeve čenče pa mora vsak pravicoljuben in razsoden človek zreti le s pomilovanjem.

Naš magistrat in „Schulverein“. — V „Grazer Tagblatt“-u smo čitali, da podpira naš goriški magistrat nemški „Schulverein“, in sicer da vsako leto 300 K. Marsikaj smo si mislili pri tem, ali molčali smo. Sedaj pa pa so se oglasili laški visokošolci iz naše dežele sami, 27 po številu, ki protestujejo proti takemu podpiranju nemške sole ter pravijo svetovalcem, da za to jih pač niso poslali volilci v mestno hišo. Preje nego so protestovali, pa so se še prepričali, da je to podpiranje istinito. Za danes to samo beležimo.

Samomor. — V Gradišču so našli ob Soči mrtvega nekega človeka, katerega se niso spoznali, kdo da je. Star je okoli 50 let, čedno oblečen, črno. Spodnjo obleko in robec ima zaznamovan s C. K. Srednje postave, okroglega obraza, rudeče brade in brk, zobe ima zdrave. Pri njem so našli nekaj denarja in listov nemških, slovenskih in laških. V Gradišče je prišel v četrtek; včeraj so ga našli mrtvega. Bržčas se je zastrupil. Našli so pri njem tudi nabasan revolver.

Občni zbor „Krojaške zadruge v Gorici“ se je vršil četrtek 22. t. m. v čitalnični dvorani. Predsednik g. Ivan Bajt je konstatiral skiepnost občnega zbora in dal besedo g. poslovodji Avreliju Bisailu. Le-ta je prečital poslovno poročilo zadruge za l. 1901. Iz njega smo povzeli dejstvo, da zadruška napreduje. — „Krojaška zadruška“ je imela koncem l. 1901. 270 članov s 619 deleži. Proneta je imela K 316.847-70, blaga je razprodala za K 165.288-94; stanje deležev je znasalo koncem upravne dobe K

28.384-20, skupna aktiva pa K 149.045-14. Čistega dobička je bilo za K 4.667-50. Na predlog načelstva je sprejel občni zbor sledečo razdelitev čistega dobička: 1. 2% dividendo deležem; 2. 100 K kot nagrada načelstvu; 3. 200 K kot nagrada poslovodji; 4. 250 K kot dar „Šolskemu domu“; 5. 1000 K kot prirastek podpornega zaloga trgovskega osebja zadruge; 6. vse ostalo se nakazuje rezervnemu zalogu. Občni zbor je sprejel poročila poslovodje, načelnistva in nadzorništva na znanje, potrdil soglasno predložene račune in podal absolutorij vsem navedenim združnim organom. Za tem se je preslo k volitvi načelnistva, nadzorništva in blagajnika. Predsednikom je izvoljen g. Ivan Bajt, krojač. K zadnji točki dnevnega reda o morebitnih predlogih se je oglasilo več članov, kateri so podali razne nasvete glede poslovanja zadruge, na kar je predsednik zaključil zborovanje.

67.700 vreč riža je pripeljal v četrtek v Trst parnik „Kate“ po 31 dnevni vožnji iz Moulmeina in Port Saida. Ko je komisija konstatovala, da je na parniku glede zdravstvenega stanja vse v redu, se je začelo z odkladanjem riža.

50.000 kron znaša glavni dobiček loterije gledališnih igralcev. Opozarjamo čitatelje, da bode zrebanje nepreklicno dne 19. junija 1902. — Posamezni dobitki se izplačajo v gotovini z 10% odbitkom.

Razgled po svetu.

Državni zbor. (Dalje.) — V razpravi o proračunu pravosodnega ministerstva je Jablonski povdarjal ugodni vpliv novega civilnega pravnega reda. Želel je takih reform tudi na ostalih poljih zakonodajstva. Malorus dr. Kozolse je pritoževal radi zapostavljanja maloruskega jezika, Baernreiter je zahteval rešitev načrta vojaškega kazenskopravnega reda ter urgiral reformo zastarelega civilnega kazenskega zakona.

Dr. Ploj se je pritoževal radi zapostavljanja oziroma odpiranja slovenskih sodnih uradnikov na sodnijah v slovenskih pokrajinah ter je očital predsedniku višega deželnega sodišča v Gradcu, da deluje za germanizacijo južnostajerskih sodišč. Govornik je potem govoril o zapostavljanju slovenskega jezika na sodišcih na Kranjskem, Štajerskem, Primorskem in Koroškem ter se je zavzel za ustanovitev posebnega višega dež. sodišča v Ljubljani.

Posl. dr. Ellenbogen je govoril o nedostatkih obrtnih sodišč, zahteval odpravo policijske kazenske pravice ter spremembo določil o preiskovalnem zaporu. Govoré o neodvisnosti sodniškega stanu je opozarjal na visoke kazni, ki so se naložile onim, ki so se pregrešili o izgrelih v Trstu, ter je zatrjeval, da so se naložile tako visoke kazni vsled pritiska od zgoraj. Omenjal je potem slučaj o županu Ognibene v Levicu na južnem Tirolskem, kateri je bil obtožen velikanskih sleparij, zagrešenih na občinski upravi, a da se je potem, vsled protekcije od zgoraj, kazenska preiskava proti njemu zaustavila. Dr. Ellenbogen je trdil, da se je tudi železniški minister dr. pl. Wittek zavzel za župana Ognibene.

Železniški minister pl. Wittek je potem v daljšem govoru odločno odbijal od sebe Ellenbogenovo obdolženje ter je zatrjeval, da se on nikoli ni umešaval v strankarske boje na južnem Tirolskem.

Mej došlimi spisi je interpelacija posl. Lenassija in tovarišev do ministerskega predsednika radi dogodkov v občini Krmin ter interpelacija posl. Bijankinija in tovarišev do ministra za trgovino radi udeležbe Dalmacije na mednarodni razstavi rezbarstva na Dunaju.

Med došlimi spisi je nadalje interpelacija posl. Niementowskega in tovarišev radi podržavljenja cesar-Ferdinandove severne železnice. Na različna vprašanja, tičeča se zakonskih načrtov, odkazanih gospodarskemu odseku, je odgovoril načelnik tega odseka, poslanec Skene, da ni kriv odsek, ki ni bil nikdar nesklepčen, ampak, da je kriv zistem kontingentiranja govornikov, ki se ni izkazal, ako se najvažnejše stvari niso mogle rešiti. Govornik hoče sklicati odsek čim prej, morda že za 30. maja. Poslanec Doboszynski je grajal počasno revizijsko postopanje na najvišjem sodišču, na čemer je krivo naraščanje poslov, ne da bi pomnožili mesta sodnikov. — Choc je imenoval tajne kvalifikacijske tabele škandal za justico,

zahteval razne premembe ter rekel, da njegova stranka bo glasovala proti računju pravosodnega ministerstva, ker vidi v sedanjem ministru največjega sovražnika češkega naroda. Dyk je napadel just. ministra, da ima germanizatorične tendence. Proračun je sprejet. Rešeno tudi drugo čitanje proračuna brez druge razprave. — Körber je govoril o gospodarski zvezi z Ogersko, da mi moramo varovati vitalne interese naše polovice, in ako se kaj zgodi, ne bomo mi tisti, ki bi pretrgali vezi. Govorilo se je tudi o naslovu inženir. Prih. seja 30. t. m.

Perzijski šah v Rimu. — Te dni se mudi perzijski šah v Rimu, kjer so ga sprejeli s častjo, katere pritiče monarhom. Danes je sprejet šah v avdienci pri papežu.

Iz Varšave poročajo, da so načelnika političnega oddelka varšavske gubernije, po imenu Černoj, napadli in ustrelili na cesti. Napadalcu so zbežali.

Poljski državni poslanec Byk je prodal pred kratkim svoj pašnik nekemu židu, ki toči zganje v tisti vasi, čeprav je bila pripravljena občina odkupiti pašnik. Ta slučaj je dovedel kmete do velikih izgrediv. Padli so na hišo žida, razbili in raztepli vse ter hišo demolirali. Mnogo oseb so zaprli.

Razne vesti. — V Petrogradu snujejo avstrijsko-rusko banko, kateri bo namen, skrbeti za pospeševanje trgovskega prometa med Avstrijo in Rusijo. — V Zagrebu so priredili razstavo pohištva, katero je bilo narejeno po večini tam. Lepa misel! — Štrajk v Ljubljani je končan. Štrajka le še nekaj mizarjev. — Med državami Chile in Argentinijo se je sklenila pogodba za medsebojno razoroževanje. — Učiteljski shod, ki je bil o Binkostih v Lvovu, je sklenil takoj začeti z organizacijo splošnega štrajka, ako galiski deželni zbor odkloni predlogo za ureditev učiteljskega pravnega razmerja. — Avstrijska zunanja trgovina izkazuje za mesec april uvoz 151.4 milijone K, izvoz 153.4 milijone K. — V upravnem letu 1900/01 je bilo na Českem 643 pivovaren; izmed teh 57% takih, ki izdelujejo na leto manj nego 10.000 hl piva. — Mir med Angleži in Buri je baje v resnici zagotovljen.

Novije vesti. Načelnikom avstr. kvotne deputacije je izvoljen Jaworski. Kvota se določi do l. 1909. — Vapeh pogajanj med Buri in Angleži se razglasi baje že te dni. — Na Reki preti večja zidarska stavka.

Razpis službe.

Služba občinskega redarja v Nabrežini je razpisana vsled starešinstvenega sklepa z dne 10. aprila 1902. Letni zaslužek je 720 kron in stanovanje. — Prosilci naj osebno vložijo prošnje pri županstvu v Nabrežini do 20. junija t. l.

Županstvo v Nabrežini
dne 20. maja 1902.

Župan:
CAHARIJA.

Službe išče.

Mož, v najlepši moški dobi, dobro omikan, je bil 24 let kot **strugar železa in med** v mnogih tovarnah strojev na Dunaju, v Budimpešti in na Srbskem; govori slovensko, srbsko, nemško in laško. Sprejme tudi službo nadzornika skladišč (magazinerja) ali oskrbnika hiš in posestev. Dobra spričevala so na razpolago. — Ponudbe sprejema upravnistvo »Soče«.

Varševska znakna.

Koroški Rimski vrelec

najfinejša planinska kislá voda, izkušena ob vseh nãhodih, posebno otroških, ob slabem prebãvãlãnju, ob boleznih na mehãrju in ledvicãh.

Zaloga: **Ed. Fonzerl** v Gorici Via Vetturini, Caserma in v vseh trgovinah z mineralnimi vodami.

Rimske toplice.

Tržič (Monfalcone).

Stalna toplota 38°—40°. Doba traja od 15. maja do konec septembra. Zdravijo se posebno beležni v nogah, revmatizem, rakitične in ženske bolezni.

Čistilna voda
„Reale“
iz vrelcev Mathias, lastnina
Henrika Mattonija v Budimpešti
je toplo priporočena od prvih tu- in
inozemskih zdravniških avtoritet kot
najbolje čistilno sredstvo. Odlikuje se
radi množine soli „Glauber“ in grenke
soli, katero ima v sebi ter s svojim
hitrim in dobrim učinkom.
Zaloga za Gorico:
Lekarna G. B. Pontoni.

Dobre ure in po ceni!
s 3-letnim pisanim jamstvom
razpošilja na zasebnike
prva tovarna ur v Mostu (Brz).
Hanns Konrad,
izvz. ur ter zlatarja — Most (Česko).
Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3.75;
srebrna ura Rem. fl. 5.80; srebrna
veržica fl. 1.20; budilnik iz niklja
fl. 1.95.
Tvrdba je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate
in srebrne svetilje iz razstav ter tisoče priznanih
pisem. — Ilustrovan cenik zastoj!

E. LEBHERZ
Gorica
tovarna užigalice
priporoča prebivalcem Primor-
skega svoje izdelke raznih vrst
posebno izvrstne in zanesljive
užigalice
Apollo

Zaščitna znamka: SIDA.
LINIMENT. CAPSICI COMPOS.
iz Richterjeve lekarnice v Pragi
priporočano kot izvrstno bol ublažujoče
mazilo; za ceno 80 h, kron 1.40 in 2 kroni
se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva
to splošno priljubljeno domače zdrav-
ilno sredstvo vedno le v orig. stekle-
nicah z našo zaščitno znamko s „SI-
DROX“ namreč, iz RICHTERJEVE
lekarnice in vzame kot originalni izdelek
le tako steklenico, ki je prevedena s to
zaščitno znamko.
Richterjeva lekarnica „pri zlatem levu“
v PRAGI.
Elizabethgasse št. 5.

Seidel & Naumannov
pisalni stroj „IDEAL“

Vzbujta senzacijo.
Jasna pisava od prve do zadnje črke.
Stroj je jako trpežen. Na močnem ministerjal-
nem papirju izdela 4—6 iztisov, na kon-
ceptnem papirju 8—10, na tanjšem papirju
12—16. Najvišje priznanje ter prva zmaga
amerikanske konkurence. — Zlata svetilja;
Berlin (maj 1901.)
Glavno zastopstvo za Avstro-Ogersko:
Hch. Schott & Donnath
Dunaj III. 3. Heumarkt 9.
Iščejo se zastopniki za deželo.

Nenavadni mikroskop
(povečevalno steklo)
katerega se je prodalo v svetovni razstavi v Čikagi nad 2 1/2 mi-
lijona komadov, se dobiva odslej pri meni za nizko ceno
samo kron 2.40
katerega treba naprej poslati, bodisi za kron 2.60 franko, ali proti
povzetju 40 vin. več. Prednost tega nenavadnega mikroskopa je, da
se vsaka reč vidi do 1000-krat povečana. Vidi se prašne mrčese
ter za oči sploh nevidne živalice v velikosti zelenega hrošča. Ne-
obhoda potreben je pri botaniki in naravoslovju ter aparat, ko-
jega se je že davno želelo za hitro rabo za preiskavo ponare-
jenih jedil ter pokvarjenega mesa. Vodne živalice, kojih ne vidimo s prostim očesom, se vidijo z mi-
kroskopom, kako živahno smučajo po vodi. Razum tega je aparat tudi pripraven za kratkevidne, da
lahko čitajo najmanjše pisave. — Bolji mikroskop kateri poveča do 2500-krat, skupno z mnogimi
objekti in objektivnim stekli, stane v elegantni skatli samo 5 kron. — Navodilo je pridjano. — Najfi-
nejši daljnogled, s kojim se vidi v velike daljave, z akromatičnimi stekli, s trikratno medeno cevjo v
elegantni skatli za samo 5 kron. — Razpošilja. A. Felt, Dunaj, V. z. Matzleinsdorferstrasse 76.

Prva c. kr. avstro-ogerska privil.
TOVARNA BARV ZA PROČELJA
Karel Kronsteiner, Dunaj III., Hauptstrasse 120.
Odlikovana z zlatimi svetinjami.

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli,
lekarnar
dvorani založnik H. sverstlj. papeža Leona XIII.
v Ljubljani.
Podpisane si usoja nazna-
niti Vašemu blagorodu, da se
je doposlana tinktura za že-
lodec rabila z dobrim vspehom pri želod-
nem ter črevesnem kataru kakor tudi v
bolezni na jetrah in obistih.
Gracie, dne 2. februarja 1897.
Bolnišnica usmiljenih bratov.
Provincijal:
F. Emanuel Leitner, višji zdravnik.
Že mnogo časa svetujem vsem, kateri
trpijo na bolečinah v želodcu in nerednostih
v črevesih, da uporabljajo Vašo izvrstno
želodčno tinkturo, kojo sem jaz sam upo-
rabljal s prav izvrstnim vspehom. Z odl.
spoštovanjem
Mojman, (Istra), 6. oktobra 1900.
Don Peter Franceschini, župnik.
Je v razprodaji v lekarnah v Gorici,
Tolmini, na Primorskem, v Trstu, Istri
in Dalmaciji a 30 vin. steklenica. 2

Na dež jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo
Na Ivovski razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav
JOS. VINDYŠ - A,
v Pragi na Smihovu
(Praha-Smichov) Vinohradská ulice číslo 816.
se priporoča
k popolnemu uzornemu prirejevanju
sokolskih in šolskih telovadnic
po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih.
V ta dokaz je na razpolago mnogo priporoča-
jočih spričal domačih in inozemskih.
Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerno, plačuje
se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.
Navadne priprave so vedno v zalogi.
Ceniki, proračuni in načrti za popolne telo-
vadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne
prosto. — 3
Popravo izvršuje po najnižjih cenah.

Srečkanje nepreklicno
19. junija 1902.
Loterija gledaliških igralcev
(glumačev)
1 glavni dobiček po 50.000 K
1 „ „ „ 5000 „
1 „ „ „ 3000 „
2 glavna dobitka „ 2000 „
5 dobitkov „ 1000 „
10 „ „ „ 500 „
20 „ „ „ 200 „
60 „ „ „ 100 „
100 „ „ „ 50 „
300 „ „ „ 20 „
3500 „ „ „ 10 „
Srečke po 1 krono
priporočaj:
G. Gentili, V. A. J. na, Michelstädter & Co.
in A. Pincherle menjalnice v Gorici.
Vsi dobitki se izplačujejo od zalagateljev s
10 % odbitkom v gotovem denarju.

Zalagatelj nadvoj. in knežkih posestnih oskrbnistev, civilnih
in vojaških oblastev za zgradbe, železnice, rudokopov in
plavžev, zidarskih družeb, zidarskih podjetnikov in mojstrov,
tovarnarjev in posestnikov. — Barve za pročelja, na ka-
tere ne vplivajo vremena, se raztope v apnu ter se razpo-
siljajo suhe v prahu v 40 različnih uzorcih a 16 kr. kilogram
in višje. Čistost barve se od oljnatih ne razlikuje.
200 kron darila za dokaze ponarejanja. — Depisuje
se v slovenskem jeziku
Uzorec na p. pirju z navodilom zastoj in franko.

Za vsakega nekaj!!!
se dobi v zalogi tvrde
J. Zornik - Gorica,
Gosposka ulica št. 7
prva in edina slovenska trgovina za modno in drugo blago
Najbolje, največje in najceneje skladišče vsakovrstnega perila,
sraje za hribolazce in kolesarje vsake velikosti, jopice za telovadce,
krasnih kravat v vsakem slogu, nogavic, rokavic, životnikov (modercev),
solnčnikov, pihalk, dežnikov, blusen, spodnjih kril, divnih okrasov za
obleke in vseh potrebščin za vezenje. Priporočevalno najbolje kupova-
lišče za gg. šivilje in gg. krojače.
Naročila za izdelovanje perila (za gospode) in modercev po vsaki
meri in zahtevi se izvršujejo točno.

Jeršan-Celcar
Glavna zaloga za Gorico: **Mirodilnica Anton Jeretič.**
Železnato, redilno in okrep-
čajoče sredstvo, tvori krv in
krepi živce, je okusno in pre-
bavljivo. Poizvé se lahko
o tem pri kakem zdravniku.

Trgovina z železnino „MERKUR“
PETER MAJDIČ
v Celju, Graška cesta števil. 12
priporoča svojo veliko zalogo
najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega družega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.
Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.
Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.
* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *
Postrežba točna. Cene nizke.

Prva slovenska odlikovana krojaška delavnica v Gorici.
Anton Krušič
krojaški mojster in trgovec
Vrtna ulica števil. 26.
Izdeluje vsakovrstne moške obleke po vsakem kroju ter za vsaki
stan. Ima tudi bogato zalogo domačega in angleškega sukna vseh vrst
za vsak letni čas. Blago je iz najboljših tovarov ter vedno sveže.
Izdelke iz blaga lastne zaloge jamči.

Pristno kranjski
Laneno-oljnati firnež
prodaja
ADOLF HAUPTMANN
v Ljubljani.
Tovarna oljnatih barv, firneža, laka
in steklarskega kleja.
Ilustrovani ceniki so franko na razpolago.
Prodaja na debelo! Prodaja na drobno!